

муніципалітетами, відіграє контроль, який є складовою загальної системи оцінювання якості послуг та виконання. Контроль у даному випадку підрозділяється на три види: стратегічний, операційний та контроль менеджменту або управління. *Стратегічний контроль* спрямований на оцінювання стратегії, як під час її розробки, так і в процесі реалізації. *Операційний контроль* стосується індивідуального виконання або організації в цілому та порівнює заплановане виконання з поточним. *Контроль менеджменту* досліджує досягнення цілей організації, управлінські підходи, що застосовуються.

Незважаючи на важливість контролю, слід зазначити, що в Канаді він здійснюється більше на центральному рівні управління, ніж на місцевому. Усе більше контроль замінюється технологіями оцінювання та моніторингу, які ми досліджували та аналізували вище. У Канаді існує розуміння того, що найкращий контроль за якістю послуг та діяльністю влади взагалі досягається шляхом широкої участі громадськості в діяльності органів публічного управління, через що реалізується така форма контролю, як громадський контроль.

Отже, оцінювання, моніторинг та контроль якості місцевих послуг здійснюються на основі чітко визначених та нормативно закріплених критеріїв. Ці критерії сприяють кращій оцінці продуктивності та ефективності діяльності органів влади; надають інформацію, яку органи влади можуть використовувати під час прийняття управлінських рішень для поліпшення якості їх діяльності; підвищують відповідальність органів влади перед населенням; поліпшують контроль за поточним виконанням і плануванням на майбутнє з більшою точністю і гнучкістю; забезпечують оцінку результатів діяльності, що сприяє використанню в майбутньому найбільш успішних варіантів. Їх застосування в Україні є необхідною вимогою сьогодення.

Подальші наукові розвідки мають бути присвячені питанням розробки та впровадження даних критеріїв оцінювання якості місцевих послуг у практику України.

Список використаних джерел

1. **Адміністративні** послуги місцевих органів виконавчої влади / за заг. ред. А. Чемериса. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2004. – 148 с.
2. **Бенчмаркінг** як інструмент підвищення конкурентоспроможності компанії. – Режим доступу : www.management.com.ua/ct/ct003.html.
3. **Енциклопедичний** словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Міхненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка [та ін.]. – К. : НАДУ, 2010 – 820 с.
4. **Палей С. М.** Англо-русский словарь по менеджменту качества и

оценке соответствия. 15 000 терминов / Палей С. М., Адлер Ю. П., Загребельный В. Н. ; под ред. И. И. Чайки. – М. : Стандарты и качество, 2004. – 352 с.

5. **Самостійність** місцевих влад та розподіл повноважень між ними: організація місцевого самоврядування відповідно до принципів Європейської хартії місцевого самоврядування : матеріали міжнар. конф., м. Київ, 11 – 12 черв. 2002 р. / упоряд. : В. Кравченко, М. Пухгинський. – К. : Логос, 2002. – 253 с.

6. **Як поліпшити** якість муніципальних послуг і розширити участь громадськості в управлінні містом за допомогою методу звітних карток : навч. посіб. / Гопакумар Тампі, Марина Огай, Олександр Кучеренко ; за ред. М. Боянівської. – К. : Козаки, 2007. – 96 с.

7. **Bracegirdle Peter.** International experience in municipal performance measurement / P. Bracegirdle ; ed. Hamel Sebastien. – Federation of Canadian Municipalities. International Centre for Municipal Development, 24 Clarence Street, Ottawa, Ontario, Canada, 2004. – 17 p.

8. **Municipal Performance Measurement Program.** Handbook. Ministry of Municipal Affaires and Housing, Canada, Ontario. 2001. – 24 p.

Надійшла до редколегії 21.11.13

УДК 329.78

Лілія ГИРЕНКО

Дніпропетровська обласна рада

ВПЛИВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОЇ ЕЛІТИ: ДОСВІД ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

Аналізуються особливості процесів елітогенезу в молодіжному середовищі Дніпропетровщини як регіону з історично високим елітотворчим потенціалом. Висвітлюються можливості впливу органів місцевого самоврядування на підвищення якості молодіжної еліти регіону та показуються основні напрями співпраці в цій сфері з місцевими органами державної влади та громадськими організаціями. Обґрунтовується доцільність творчого використання елітотворчого досвіду органів місцевого самоврядування Дніпропетровщини у сфері молодіжної політики інших регіонів України.

Ключові слова: молодіжна політика, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, молодь, еліта, молодіжна еліта.

Лілія Гиренко. Влияние органов местного самоуправления на развитие молодежной элиты: опыт Днепропетровщины

© Гиренко Л. А., 2013

Анализируются особенности процессов элитогенеза в молодежной среде Днепропетровщины как региона с исторически высоким элитотворческим потенциалом. Освещаются возможности воздействия органов местного самоуправления на повышение качества молодежной элиты региона и показываются основные направления сотрудничества в этой сфере с местными органами государственной власти и общественными организациями. Обосновывается целесообразность творческого использования элитотворческого опыта органов местного самоуправления Днепропетровщины в сфере молодежной политики других регионов Украины.

Ключевые слова: молодежная политика, органы государственной власти, органы местного самоуправления, молодежь, элита, молодежная элита.

Liliia Girenko. The experience of local authorities in the Dnipropetrovsk region work with the youth elite

The features of the processes elitogenezu the youth of Dnipropetrovsk as regin with historically high elitotvorchim potential are analyzed. Highlighted the potential of infusing local governments to improve the quality of youth elite of the region and the basic directions of cooperation in this area with the local public authorities and public organizations. The expediency of the creative use of elitotvorchogo experience of local government Dnipropetrovsk in youth policy in other regions of Ukraine is substantiated.

Key words: youth policy, public authorities, local governments, youth, elite, elite youth.

Дніпропетровщина, за загальним визнанням, від пересічних громадян до науковців і політиків, є регіоном з особливо багатим історичним досвідом елітотворення. Попри нерідко полярні думки прибічників різних політичних сил щодо оцінки наслідків потужного впливу дніпропетровської еліти на процеси загальнодержавного елітогенезу як за часів Радянського Союзу, так і в добу незалежної України, спроможність регіональної дніпропетровської еліти виборювати значну частку представництва, а то й «контрольний пакет» влади в структурі національної еліти високо оцінюють навіть політичні опоненти. Зазначене спричинило істотний інтерес до осягнення феномену дніпропетровського елітогенезу. Однак цією проблемою значно більшою мірою цікавилися журналісти та політичні аналітики, які з цього приводу висловили чимало міркувань, у тому числі досить оригінальних. Натомість глибоких наукових розвідок щодо елітотворчого потенціалу Дніпропетровщини здійснено поки що мало. В основному це публікації дослідників Дніпропетровського регіонального інституту державного управління при Президентіві України [3; 9], а також роботи А. В. Зоткіна [4; 5].

Дніпропетровська регіональна еліта може бути стабільно конкурентоспроможною в змаганні з іншими регіональними

елітами за представництво в національному політикумі лише за умови ефективної її роботи з молоддю, що виявляється в постійній увазі до сприяння розвитку молодіжної еліти. При цьому регіональна самобутність елітогенезу найбільшою мірою виявляється саме в діяльності органів місцевого самоврядування, бо їх безпосередньо формують територіальні громади регіону.

Передумови для такого дослідження вже сформовані, оскільки окремі питання і молодіжного руху, і молодіжної політики на Дніпропетровщині були предметом наукових розвідок у роботах Є. І. Бородіна [1], О. З. Гудзенко [2], С. М. Каспир [6], О. В. Макарова [7], О. С. Токовенка [10]. Розглядається також питання осягнення феномену молодіжної еліти. Діяльність же органів місцевого самоврядування та місцевої влади добре висвітлена в засобах масової інформації та подана в Інтернет-просторі.

Мета статті полягає у виокремленні особливостей молодіжної політики органів місцевого самоврядування у сфері сприяння розвитку якісної регіональної молодіжної еліти.

Аналізуючи досвід органів місцевого самоврядування Дніпропетровщини у сфері роботи з молодіжною елітою, доцільно уточнити зміст самого терміна «молодіжна еліта», який уживається в різних значеннях у науковій літературі та засобах масової інформації. Окрім того, досить часто можна зустріти й оперування сутнісно близькими до зазначеного поняття концептами «молода еліта», «еліта молоді», «елітна молодь», «елітарна молодь», «золота молодь» тощо. При цьому автори, що застосовують згадані вище терміни, зазвичай не приділяють значної уваги роботі над наведеними дефініціями. Тому цю прогалину треба ліквідувати, оскільки сьогодні виокремлюються істотно досить різні тлумачення поняття «молодіжна еліта».

Насамперед ми хотіли б відмежуватися від тлумачення молодіжної еліти як тієї частки молоді, представники якої мають батьків, що належать до еліти. Адже в елітології під елітою сьогодні усталалося розуміння чотирьох досить різнорідних явищ: 1) еліта – це коло тих осіб, які мають винятково високий рівень продуктивності в суспільнозначущій сфері діяльності; 2) належність до еліти окреслюється через володіння найвищими статусами в суспільній ієрархії; 3) еліта – це ті, хто має найбільші частки економічних ресурсів суспільства або, принаймні, їх контролює; 4) еліта – ті, хто зміг виявити винятково високі моральні якості [8].

Зазначені підходи по-різному розмежовують суспільства й спільноти на еліту та масу, але в будь-якому випадку спільним є

те, що еліта становить істотну меншість порівняно з більшістю. Статистично її питому вагу різні фахівці можуть оцінювати від 1 % чи кількох відсотків до максимум 10 – 20 %. Хоча оцінка як питомої статистичної ваги еліти, так і конкретного складу в певній спільноті, організації та суспільстві є досить складним завданням.

У цій статті, не надаючи переваги жодному з наведених вище підходів, ми як молодіжну еліту будемо розуміти тих представників, які водночас належать до молоді і за віком, і відповідають щонайменше одному з наведених вище критеріїв. Тому представники «золотої молоді», тих, хто має батьків, які належать до еліти, можуть як належати, так і не належати до «молодіжної еліти» в окресленому вище сенсі. Ми також відмежовуємося від поняття «молода еліта», вважаючи його більш біографічним та історичним поняттям, яке говорить про те, що її представники стали елітою порівняно недавно. І це може стосуватися не тих, хто до молоді належить за віком.

Говорячи про молодіжну еліту регіону, слід мати на увазі, що йдеться про множинне явище, оскільки будь-який регіон є дуже великим утворенням і в географічному, і соціальному вимірі. Тому молодіжна еліта регіону – це, по суті, величезне різноманіття дуже різних молодіжних еліт, які виникають у різних сферах діяльності, на різних субрегіональних рівнях тощо. При цьому елітогенетичні процеси, з одного боку, мають спонтанний характер, а з іншого – вони можуть мати зовнішню стимуляцію з боку найрізноманітніших суспільних акторів, серед яких особливо важливе місце займають місцеві органи державної влади та місцевого самоврядування. Активність останніх може бути досить різною в різних регіонах і в різний час.

На Дніпропетровщині, як звертає увагу відомий історик та фахівець з державного управління Л. Л. Прокопенко, ще з часів, коли регіон був у Російській імперії, зародилися багаті елітогенетичні традиції, які потім постійно підтримувалися [9]. Зі свого боку, вважаємо за доцільне додати, що елітогенез на теренах Дніпропетровщини, як і будь-який соціально-історичний процес, переживає свої підйоми і спади. Сьогодні ми можемо констатувати нарощування нової хвилі елітотворення, що виявляється в посиленні активності влади та місцевого самоврядування до формування як високоякісної регіональної молодіжної еліти в цілому, так і окремих молодіжних еліт у різних сферах суспільного життя.

Діяльність Дніпропетровської обласної ради в напрямі впливу на підвищення якості молодіжної еліти регіону базується на таких нормативно-правових засадах: законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про сприяння соціальному

становленню та розвитку молоді в Україні», Державній цільовій соціальній програмі «Молодь України» на 2009 – 2015 рр., затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 28 січня 2009 року № 41, регіональній цільовій соціальній програмі «Молодь Дніпропетровщини» на 2012 – 2021 рр., затвердженій рішенням обласної ради від 3 лютого 2012 р. та регіональній цільовій соціальній програмі «Освіта Дніпропетровщини на 2012 – 2021 роки», затвердженій рішенням обласної ради від 21 грудня 2012 р.

У сфері підготовки політичної молодіжної еліти на Дніпропетровщині створена Дніпропетровська обласна молодіжна адміністрація, яка, у свою чергу, існує як виконавчий орган молодіжної ради, до якої входять члени обласної молодіжної ради, голови та активісти студентських рад при ВНЗ регіону. При цьому обласна молодіжна рада є розробником проектів та ініціатив, які подаються на розгляд департаменту освіти та науки облдержадміністрації для експертної оцінки та корегувань, а завданням обласної молодіжної адміністрації є безпосередня реалізація розроблених проектів та ініціатив. Завдяки обласній молодіжній адміністрації студенти набувають практичного досвіду в реалізації конкретних проектів, програм та заходів. Співпрацюючи з різними органами влади, у тому числі з департаментом освіти та науки облдержадміністрації, вони набувають управлінських навичок, які є необхідною складовою частиною дійсно елітарної особистості у сфері публічного адміністрування та політики.

Однією з форм роботи є проведення засідань, де, зокрема, затверджено план роботи Дніпропетровської обласної молодіжної ради на 2013 р., який містить плани щодо проведення близько тридцяти молодіжних заходів, серед яких особливо акцентовану елітотворчу спрямованість мають такі заходи, як «Школа молодого лідера 2013», конкурс «Студент року Дніпропетровщини», програма «Шанс має бути у кожного» тощо.

У лютому 2012 р. на Дніпропетровщині за сприяння голови Дніпропетровської обласної ради Є. Удода стартував проект, спрямований на підвищення активності молоді, що ґрунтується на високих моральних цінностях. Партнерами обласної ради в цій справі стали громадська організація «Агентство регіонального розвитку Дніпропетровської області» та Благодійний фонд міжнародного економіста і громадського діяча українського походження Б. Гаврилишина. Коментуючи таке починання, Є. Удод зазначив, що серед пріоритетних завдань місцевого самоврядування – виховання свідомих і відповідальних за долю

держави молодих людей, а особливо молоді інтелектуальної еліти регіону, яка високий професіоналізм поєднувала б з патріотизмом та орієнтацією на моральність і загальнолюдські цінності. Тому місією цього проекту є створення реальних можливостей для сучасної молоді відчувати та зрозуміти в дії такі загальнолюдські цінності, як доброта, співчуття, соціальна солідарність, взаємодопомога тощо.

Така активізація діяльності Дніпропетровської обласної ради зумовила те, що представники студентської молоді сьогодні ввійшли до складу світової інтелектуальної еліти. Цей факт констатував Надзвичайний і Повноважний Посол Сполучених Штатів Америки в Україні Джон Теффт, який у супроводі голови обласної ради Є. Удода побував у Дніпропетровському національному гірничому університеті. Реалізація програми «Новий Дніпропетровщині – новий стандарт освіти» відкрила можливість входження дніпропетровських ВНЗ до світового освітнього простору, завдяки чому найобдарованіші студенти та молоді науковці отримали можливість стажуватись та додатково навчатись у США та інших передових країнах.

Для формування молодіжної політичної еліти у м. Дніпропетровську також нагромаджено цінний досвід, що дало можливість молоді створити свій самоврядний орган – Дніпропетровську молодіжну раду при міському голові та на засіданні ради (у складі 82 депутатів) обрати молодіжного мера. Результатом створення молодіжної ради стали партнерські стосунки і конструктивний діалог її членів з представниками органів місцевого самоврядування під час розробки та впровадження спільних з міською владою проектів і програм, спрямованих на поліпшення становища молоді та розвитку молодіжних ініціатив. Такі заходи можна назвати практичним тренінгом елітарного потенціалу молоді.

На поліпшення якості процесів елітогенезу спрямована регіональна цільова соціальна програма «Молодь Дніпропетровщини» на 2012 – 2016 рр. Метою програми є створення сприятливих соціальних, економічних, законодавчих, фінансових та організаційних передумов для життєвого самовизначення й самореалізації молоді, вирішення її нагальних проблем. Як у попередній аналогічній програмі, у ній продовжена реалізація ключових проектів з підтримки та розвитку молодіжного руху, включаючи надання грантів та іменних стипендій. На виконання програми «Молодь Дніпропетровщини» в області введено обласні іменні стипендії кращим учням професійно-технічних навчальних закладів, студентам та аспірантам вищих

навчальних закладів Дніпропетровської області, введена обласна іменна стипендія імені О. М. Макарова. З 2010 р. розмір цих стипендій було збільшено майже вдвічі. Так, стипендії для учнів професійно-технічних навчальних закладів збільшилися з 450 грн у 2010 р. до 850 грн у 2013 р., для студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації – з 600 грн до 1 050 грн, для студентів вищих навчальних закладів III рівня акредитації – з 825 грн до 1 250 грн, для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації – з 1 000 грн до 1 500 грн.

Для молодих учених з метою стимулювання наукової діяльності впроваджені обласні конкурси «Краща рада молодих учених» і «Кращий молодий учений». До програми «Молодь Дніпропетровщини» на 2012 – 2016 рр. були внесені заходи, ініційовані членами обласної молодіжної ради при голові облдержадміністрації, представниками студентського самоврядування, лідерами молодіжних громадських організацій. Зокрема, у межах програми проводяться такі заходи, як обласний конкурс на кращу організацію студентського самоврядування, літні школи молодого лідера, обласний конкурс «Студент року Дніпропетровщини», які дозволяють виявити кращих представників студентської молоді, що мають особистий елітарний потенціал.

Елітотворчу спрямованість має згаданий проект «Молоді вчені Дніпропетровщини». Мета цього проекту – виявити талановитих молодих учених, сприяти їх професійному зростанню під час вирішення конкретних проблем інноваційного розвитку Дніпропетровської області. Для збору проектів, узагальнення матеріалів конкурсу та визначення переможців створено Експертну раду, яка включає 6 докторів та кандидатів наук. Показники такої роботи виявилися в тому, що у 2011 р. матеріальне заохочення отримали 15 переможців, із них 2 переможці конкурсу за домовленістю з Посольством Республіки Франція пройшли місячне стажування у провідних вищих навчальних закладах Франції. Загалом же у 2010 – 2012 рр. молоді вчені Дніпропетровщини отримали грантову підтримку на 1,2 млн грн, 3 молодих учених пройшли стажування за кордоном. Загалом надано підтримку 117 молодим ученим. Зазначені заходи дозволяють констатувати наявність сьогодні на Дніпропетровщині високоякісної та перспективної молодіжної інтелектуальної еліти.

З метою виявлення талановитої молоді в аспекті формування якісної молодіжної політичної еліти, створення системи ознайомлення політично активних представників молоді з діяльністю органів місцевого самоврядування шляхом набуття відповідного досвіду практичної роботи розпорядженням голови

обласної ради Є. Удода від 28 листопада 2011 р. № 440-р затверджено Положення про проходження стажування студентської молоді у виконавчому апараті Дніпропетровської обласної ради. Учасники для проходження стажування відбираються на конкурсній основі, де потенційні кандидатури оцінюються спеціально створеною експертною комісією. До участі в стажуванні допускаються молоді люди віком від 18 до 25 років, які мають повну вищу освіту або навчаються на 4 – 5 курсах вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. При цьому стажування в органах місцевого самоврядування студентами вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації зараховується як проходження практики [11].

Завдяки цьому студенти мають реальну можливість ознайомлюватися зі специфікою роботи обласної ради, із законодавчими та нормативними актами, що регламентують роботу органів місцевого самоврядування, проходячи при цьому додатково курс навчання з діловодства, роботи з оргтехнікою тощо. Наприкінці стажування студенти надають проекти власного бачення вирішення проблемних питань територіального розвитку, які оцінюються на засіданні конкурсної комісії та відбираються для можливої реалізації в області.

За цією системою у 2012 р. в обласній раді пройшли стажування 12 студентів вищих навчальних закладів, а в 2013 р. вищі навчальні заклади подали заявку на проходження стажування вже 19 осіб. Таким чином, елітотворчий аспект молодіжної політики є пріоритетним для державної та регіональної влади, що дає змогу формувати нову перспективну молодіжну еліту Дніпропетровщини, яка відповідає вимогам часу.

Досвід роботи органів місцевого самоврядування Дніпропетровщини у сфері формування молодіжної еліти характеризується високим рівнем практичної спрямованості, коли відбір і розвиток її представників здійснюються в умовах надання їм можливості спробувати власні сили в контексті реальної діяльності (наукової, громадсько-політичної, адміністративно-управлінської тощо). При цьому відбір і оцінка перспективної молоді реалізуються через діяльність ретельно відібраних експертних комісій, створених із провідних науковців та практиків регіону у відповідних галузях. У процесі практичної діяльності набуття молоддю досвіду доповнюється активними методами навчання у вигляді семінарів, тренінгів та різноманітних форм наставництва. Пріоритетами елітотворчої молодіжної політики органів місцевого самоврядування Дніпропетровщини є

формування насамперед політичної, адміністративно-управлінської та наукової молодіжної еліти, яка високу обдарованість та професійну компетентність поєднувала б із високорозвиненими духовно-етичними якостями.

Перспективою подальшого дослідження може бути визначення напрямів елітотворчої молодіжної політики у сфері підготовки ділової та культурно-мистецької молодіжної еліти, а також з більш широким застосуванням тренінгових та коучингових технологій.

Список використаних джерел

1. **Бородін Є. І.** Державна молодіжна політика в Україні: процес формування та розвитку (1991 – 2004 рр.) : монографія / Є. І. Бородін. – Д. : Пороги, 2008. – 429 с.
2. **Гудзенко О. З.** Соціальні уявлення молоді про успіх (на прикладі м. Дніпропетровська) / О. З. Гудзенко // *Наук. студії Львів. соціол. форуму «Багатомірні простори сучасних соціальних змін».* – Л., 2008. – С. 552 – 555.
3. **Державна** кадрова політика в регіональному вимірі : монографія / [С.М. Сербогін, Н.Т. Гончарук, І.Г. Батраченко та ін.]; за заг. ред. С.М. Сербогіна. – Д. : Днепрост, 2006. – 108 с.
4. **Зоткін А. О.** Становлення регіональних владних еліт в Україні : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.03 / Зоткін А. О.; НАН України, Ін-т соціології. – К., 2005. – 19 с.
5. **Зоткін А. О.** Регіональні еліти як джерело формування владної еліти України / А. О. Зоткін // *Проблеми розвитку соціол. теорії: соціальні процеси в Україні* : 4-та Всеукр. соціол. конф., 21 трав. 2004 р., м. Київ / Соціол. асоц. України, НАН України, Ін-т соціології ; гол. ред. В. М. Ворона, М. О. Шульга. – К. : [Ін-т соціології НАНУ: ТОВ “Полігр. центр “Фоліант”], 2004. – С. 514 – 517.
6. **Каспир С. М.** Лист творчої молоді м. Дніпропетровська (1968) в контексті епохи / С. М. Каспир // *Музей і майбутнє.* – Д., 1998. – С. 101 – 104.
7. **Макарова О. В.** Молодіжний ринок праці Дніпропетровщини: соціальні проблеми та пріоритети регулювання / О. В. Макарова // *Зайнятість та ринок праці.* – К., 2001. – Вип. 15. – С. 152 – 160.
8. **Основы** политической элитологии : [учеб. пособие для студентов вузов] / Г. К. Ашин, А. В. Понделков, В. Г. Игнатов, А. М. Старостин ; Акад. полит. науки, Северо-Кавказ. акад. гос. службы. – М. : [ПРИОР], 1999. – 302 с.
9. **Про затвердження** Положення про проходження стажування студентської молоді у виконавчому апараті Дніпропетровської обласної ради : розпорядження голови обласної ради від 28 листоп. 2011 р. № 440-р. – Режим доступу : http://oblrada.dp.ua/official-records/lead_orders/Stoj.
10. **Прокопенко Л. Л.** Елітогенез Дніпропетровського регіону: ретроспективний аналіз (Частина II) / Л. Л. Прокопенко // *Грані.* – Д., 2004. – Вип.1 (33). – С. 32 – 42.

11. **Токовенко О. С.** Політико-соціологічний вимір рівня політичної культури студентської молоді Дніпропетровського національного університету / О. С. Токовенко // Вісник. – Д., 2008. – Вип. 17. – С. 460 – 464.

Надійшла до редколегії 09.10.13

УДК 352.9:316.77

Володимир ПІСОЦЬКИЙ

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

**КОМУНІКАТИВНА АКТИВНІСТЬ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Розкривається зміст комунікативної активності територіальної громади в процесі здійснення місцевого самоврядування. Формулюються комунікативні завдання територіальної громади в процесі здійснення її самоврядної діяльності. Класифікуються форми та способи прояву комунікативної активності територіальної громади.

Ключові слова: місцеве самоврядування, територіальна громада, комунікативна активність, форми та способи комунікації, комунікативний простір.

Владимир Писоцкий. Коммуникативная активность территориальной общины в процессе реализации местного самоуправления в Украине

Раскрывается содержание коммуникативной активности территориальной общины в процессе осуществления местного самоуправления. Формулируются коммуникативные задачи территориальной общины в процессе осуществления ее деятельности по самоуправлению. Классифицируются формы и способы проявления коммуникативной активности территориальной общины.

Ключевые слова: местное самоуправление, территориальная община, коммуникативная активность, формы и способы коммуникации, коммуникативное пространство.

Volodymyr Pisotskiy. Communicative activity of local community in the process of local government in Ukraine

The content of communicative activity of local community in the process of local government is considered. Was formulated communicative tasks for the local community in the process of its self-activity are formulated. The forms and ways of being communicative activity local community are classified.

© Пісоцький В. А., 2013

Key words: local self-government, local community, communicative activity, forms and methods of communication, communicative space.

Актуальність цієї статті обумовлена практичною потребою більш динамічного розвитку місцевої демократії та самоорганізації населення в Україні. У Щорічному Посланні Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2013 році» цей напрям визначено як один із тих, що має сприяти розвитку й забезпеченню ефективного функціонування інститутів народовладдя в Україні. При цьому першим серед основних завдань реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади в найближчій перспективі визначено стимулювання членів територіальних громад до активізації їх безпосередньої участі в процесах управління місцевим розвитком. Для цього передбачається підвищення юридичного статусу і визначення процедури зборів членів громади й органів самоорганізації населення, створення громадських консультативно-дорадчих органів при органах місцевого самоврядування, визначення предмета, умов ініціювання, процедур проведення та способів імплементації місцевих референдумів [3, с. 201]. Тобто одним із найважливіших завдань у контексті інтенсифікації розвитку територіальних громад як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні є вдосконалення форм та методів місцевої демократії.

З позицій комунікативного підходу зазначене завдання можна також розглядати як необхідність посилення комунікативної активності територіальних громад у процесі здійснення місцевого самоврядування в Україні, що передбачає також модернізацію форм та способів комунікативної взаємодії всіх суб'єктів місцевого самоврядування. Комунікативну активність територіальної громади в процесі здійснення місцевого самоврядування ми розглядаємо як інтегративну властивість, що визначається ступенем реалізованої здатності територіальної громади в цілому, окремих її членів і соціальних груп у її складі ініціювати, установлювати та забезпечувати комунікативну взаємодію з іншими суб'єктами, спрямовану на виконання самоврядних функцій територіальної громади. Комунікативна активність територіальної громади в процесі здійснення місцевого самоврядування може спрямовуватися на внутрішнє та зовнішнє середовище та виявлятися в різних формах і здійснюватися в різний спосіб. Форми та способи зазначеної активності ми розглядаємо в їх нерозривній єдності, оскільки ці явища, як правило, взаємообумовлені. До сфери зазначеної комунікативної взаємодії не відносимо прояви